

СВЈЕТСКИ МЕТЕОРОЛОШКИ ДАН 23 МАРТ 2021.ГОДИНЕ-ОКЕАН, НАША КЛИМА И ВРИЈЕМЕ

Сажетак:

Сваке године Свјетска метеоролошка организација поводом прославе Свјетског метеоролошког дана 23 марта , одабере тему која представља окосницу прославе. За ову 2021.годину је то: Океан, наша клима и вријеме. Овом темом се жељело истакнути значај океана за све временске прилике које се дешавају на планети Земљи, те саму климу и утицај на климатске промјене.

Сваке године, Светска метеоролошка организација (193 земаље чланице), као и метеоролошка стручна и научна јавност широм свијета, обиљежава 23. март, Светски метеоролошки дан, установљен поводом чињенице да је прије 71 годину, 23. марта 1950. године, ступила на снагу Конвенција о оснивању Светске метеоролошке организације, специјализоване агенције Уједињених нација, која се бави истражива-њем, праћењем и прогнозирањем процеса и промјена стања атмосфере, климе и вода. Светски дан вода, одлуком Генералне скупштине УН, почео је да се обиљежава 22. марта 1993. године.

Уобичајено је за већину јавности да када говоримо и размишљамо о времену и клими мислимо на физичке процесе који се одвијају у атмосфери, занемарујући океан као покретач већине прцеса и недостајући велики дио опште слике времена, климе и климатских промјена.

Наиме, покривајући око 70% Земљине површине, океан је главни покретач свјетског времена и климе. Такође игра централну улогу у климатским промјенама. Океан је такође главни покретач глобалне економије, носећи више од 90% светске трговине и битан је за одржив развој 40% човечанства које живи на 100 км од обале.

Препознајући ово, Националне метеоролошке и хидролошке службе и истраживачи редовно врше осматрања океана и како се он мијења, моделирајући како он утиче на атмосферу и пружајући широк спектар морских услуга, укључујући подршку обалном управљању и безбедности живота на мору. Данас растући утицаји климатских промена чине осматрање океана, истраживање и услуге критичнијим него икад раније. Тема Светског метеоролошког дана – Океан, наша клима и време – истиче фокус ВМО-а у повезивању океана, климе и времена унутар глобалног Земаљског система. Такође означава покретање Научне декаде Уједињених нација за одрживи развој (2021-2030) (United Nations Decade of Ocean Science for Sustainable Development (2021-2030)). Ова декада која је пред нама треба да подстиче напоре на прикупљању научних чињеница о океану – кроз иновативне и трансформативне идеје – и да буде основа информација за подршку одрживом развоју. СМО, као специјализована агенција Уједињених нација за климу, вријеме и воду, настоји да подржи разумјевање нераскидиве везе између океана, климе и времена. Ово нам помаже да разумјемо свијет у којем живимо, укључујући утицаје климатских промјена, и помаже члановима да ојачају своју способност да заштите животе и имовину – смањујући ризик од катастрофе – и да одржавају одрживе економије.

Ова обимна област осматрања, мјерења и истраживања океана се може сагледавати кроз тематске цјелине које су посебно обрађене.

1. Како океан обликује вријеме и климу
2. Обезбјеђивање безбједности на мору и копну
3. Осматрања океана
4. Прогноза климатске варијабилности
5. Океан и климатске промјене
6. SDGs и друге иницијативе

СМО, Националне метеоролошке и хидролошке службе и други национални ентитети подржавају међународне напоре за праћење

температура океана, струјања, сланости и нивоа мора – све главне промјенљиве у разумјевању времена, климе и климатских промјена. Такође подржавају управљање приобаљем и отпорност, посебно за SIDSs и друге осјетљиве регионе. Како ће се океани и даље загријавати, а ниво мора расти, потреба за осматрањима, истраживањима и оперативним службама за океане ће и даље расти. Системи раног упозоравања на више опасности и услуге предвиђања засноване на утицају ради смањења ризика од катастрофа, постаће све важнији. Ови напори доприносе циљевима одрживог развоја, Сендаи оквиру за смањење ризика од катастрофа и путу SAMOA (Убрзани модалитети деловања малих острвских држава у развоју-SIDS ACCELERATED MODALITIES OF ACTION). (SDGs, the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction, and the SAMOA Pathway)